

Врста и ниво студија: основне академске, 1. семестар.

Назив предмета: академско-општеобразовни: **Историја Опште књижевности 1 (ИОК 1).**

Наставник: ванр. проф. др Миодраг Лома.

Број ЕСПБ: 3.

Статус предмета: обавезни предмет.

Циљ предмета је упознавање студената са главним правцима развоја уметнички најважнијих литерарних жанрова у старим књижевностима: египатској, месопотамској, јеврејској, хеленској (закључно са хеленистичком и новозаветном), а посебно са врхунцима ових развоја у књижевним ремек-делима.

Исход предмета је у развијању способности код студената да у оријенталној и хеленској књижевној старини прате генеричке развоје и њихове узајамне односе који чине језичке књижевне системе, између којих пак превасходно типолошке, а повремено контактне и генетичке везе утемељују општу књижевност, те да разликују у старини обликоване и развијане традиционалне књижевне жанрове и да стекну критичку способност оцењивања ремек-дела као жанровских врхунаца на основу изражајних мерила успостављених у унутрашњем уметничком развоју дотичних жанрова.

Садржај предмета:теоријска настава се заснива на упознавању са књижевним облицима преко примера репрезентативних дела, на прегледу њихових генеричких поредака и жанровских историјских развоја који чине старе књижевности: египатску, месопотамску, јеврејску и хеленску (закључно са хеленистичком и новозаветом), те на указивању на типолошке, евентуалне контактне и генетичке везе између ових.

Садржај предмета: практична настава уз предмет Историја опште књижевности 1 изводи се на Практикуму 1, који представља вежбања за тај предмет.

Оцена знања (максимални број поена је 100): Практикум 1 носи највише 30 поена, а преосталих 70 доноси Историја опште књижевности 1, од којих максимално 10 поена може се постићи на основу похађања наставе и активности током ње, а осталих 60 поена обележавају распон оцена од 5 до 10 добијених на писменом испиту, и то: 1–10 = 5; 11–20 = 6; 21–30 = 7; 31–40 = 8; 41–50 = 9; 51–60 = 10. Писмени испит се одвија у клазури (пише се есеј на једну од три

задате теме током два сата). **Минимални услов за излазак на испит** из Историје опште књижевности 1 је 15 поена заслужених на Практикуму 1 – од којих најмање 5 бодова мора бити остварено на похађању вежби. **Практикум 1 и Историја опште књижевности 1 имају јединствену оцену, која се посебно уписује и за Практикум 1, и за Историју опште књижевности 1.** Та јединствена оцена добија се сабирањем поена стечених на Практикуму 1 и на Историји опште књижевности 1, тако да прелазну оцену 6 доноси збир од најмање 51 поена, те се распон оцена и поена креће овако: 51–60 = 6; 61–70 = 7; 71–80 = 8; 81–90 = 9; 91–100 = 10.

Тезе за Историју опште књижевности 1

1. Стара египатска књижевност. Религиозно-референтни текстови: *Текстови пирамида, Текстови саркофага и Књига мртвих.*
2. Стара египатска лирика: религиозно-поетски текстови (химне), еротско-поетски текстови (љубавне песме).
3. Стара египатска поучно-мудрачка књижевност: поуке; новелистичко-приповедни текстови: приче и бајке.
4. Стара месопотамска књижевност. Религиозно-референтни текстови: *Енума елиш, Инанин силазак у подземни свет и Приповетка о потоу.*
5. Стари месопотамски јуначко-епски приповедни текстови: *Еп о Гилгамешу.*
6. Стари месопотамски религиозно-поетски текстови: покајничке молитве, химне краљу, химне храмовима, химне боговима, тужбалице, басме; поучно-мудрачки текстови: поуке и *Песма о праведном патнику*; новелистичко-приповедни текстови: *Приповест о сиромашу из Нипура.*
7. Стара јеврејска књижевност. Религиозно-референтни текстови: *Петокњижје*; пророчки текстови: *Књига пророка Исаије.*
8. Стари јеврејски религиозно-поетски текстови: *Псалми* и *Плач*; еротско-поетски текстови: *Песма над песмама.*
9. Стари јеврејски поучно-мудрачки текстови: *Књига о Јову, Књига Проповедникова, Приче Соломонове*; јуначко-епски приповедни текстови: *Књига Исуса Навина, Књига о судијама, 1. и 2. књига Самуилова*; новелистички приповедни текстови: *Књига о Рути, Књига о Товији, Књига о Јудити, Књига о Јестири.*

10. Стара грчка књижевност. Приповедни хексаметарски текстови: Хомеров јуначки еп (*Илијада* и *Одисеја*).
11. Стара грчка књижевност. Хексаметарски религиозно-поетски текстови: Хесиодова *Теогонија*. Хексаметарски поучно-мудрачки текстови: Хесиодови *Дела и дани*. Елегијски текстови: ратнички проповедни, еротско-поетски, социјално-политички референтни, тужбалице. Јамбички текстови: ругалице, басна.
12. Стара грчка књижевност. Монодијски мелички текстови: социјално, политички и патриотски референтни (Алкејеви), еротско-поетски (Сапфини). Хорски мелички текстови: партеније, трени, дитирамби, епиникије (Пиндарове).
13. Стара грчка књижевност. Трагички драмски текстови (Есхилови, Софоклови, Еврипидови). Комички драмски текстови (Аристофанови и Менандрови).
14. Стара грчка књижевност. Хеленистички мали жанрови: епилиј и идила. Версификационо невезани текстови: менипска сатира, дијалози (Платонови, Плутархови), логои (реторички и филозофски) и епистоле; приповедни текстови: биографије (Плутархови *Упоредни животписи*), роман и историја.
15. Новозаветна књижевност као стара грчко-хришћанска књижевност у римско доба. Религиозни проповедни текстови: јеванђеља и *Дела апостолска*. Религиозни епистоларни текстови: *Посланице* апостола Павла. Религиозни апокалиптички текстови: *Откривење* апостола Јована.

Обавезна секундарна литература за Историју опште књижевности 1

1. Svetozar Petrović, "Египатска књижевност", str. 9–31, u: *Повијест свјетске књижевности*, knj. 1, Mladost, Zagreb, 1982.
2. Erica Reiner, "Мезопотамска књижевност", str. 35–52, u: *Повијест свјетске књижевности*, knj. 1, Mladost, Zagreb, 1982.
3. Eugen Werber, "Стара хебрејска књижевност", str. 53–84, u: *Повијест свјетске књижевности*, knj. 1, Mladost, Zagreb, 1982.
4. Milivoj Sironić, "Диоба повијести грчке књижевности", "Преткласично раздобље", "Класично раздобље", str. 7–157, u: *Повијест свјетске књижевности*, knj. 2, Mladost, Zagreb, 1977.

5. Damir Salopek, "Helenističko razdoblje", str. 158–187, u: *Povijest svjetske književnosti*, knj. 2, Mladost, Zagreb, 1977.
6. Џон Дрејн, "Како разумети еванђеља", стр. 219–257; "Четири Исусова портрета", стр. 258–288; "Дела светих апостола", стр. 342–354; "По целом свету", стр. 390–406; "Павле мисионар", стр. 407–426; "Павле пастир", стр. 427–457; "Посланице из затвора", стр. 473–494; "Нада за будућност", стр. 596–605, "Унутрашњи непријатељи", стр. 606–617, у: Џон Дрејн, *Увођење у Нови завет*, превела Богадана Ђукић, Слио, Београд, 2004.

Теме за писмени испит из Историје опште књижевности 1

1. *Текстови пирамида*
2. *Текстови саркофага*
3. *Књига мртвих*
4. *Инанин силазак у подземни свет*
5. *Енума елиш*
6. *Еп о Гилгамешу*
7. *Стари завет*
8. *Законске књиге Старог завета*
9. *Пророчка форма старозаветних списа*
10. *Псалми*
11. *Књига о Јову*
12. *Нови завет*
13. *Јеванђеља*
14. *Откровење*
15. *Хомерова Илијада*
16. *Хомерова Одисеја*
17. *Хесиодови спевови*
18. *Грчка лирика*
19. *Пиндар*
20. *Есхилове трагедије*
21. *Софоклове трагедије*
22. *Еврипидове трагедије*
23. *Аристофанове комедије*
24. *Александријска поезија*

25. Грчко беседништво
26. Грчка историографија
27. Грчка биографија
28. Грчки роман